Mikro- **ja yksinyrittäjät ry (MYRY)**

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle
6.10.2026

Asia: HE 144/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle työttömyysturvan yhdistelmävakuutusta koskevaksi lainsäädännöksi

Mikro- ja yksinyrittäjät ry (MYRY) kiittää mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausunto. Tarkastelemme esitystä erityisesti yksin- ja mikroyrittäjien, itsensätyöllistäjien sekä pienituloista palkkatyötä ja yrittäjätyötä yhdistävien näkökulmasta.

Arviointimme keskeinen kysymys on, parantaako yhdistelmävakuutus tosiasiallisesti pienituloisten ja pirstaleisessa työelämässä toimivien turvaa.

Mikro- ja yksinyrittäjät ry kannattaa ehdottomasti tavoitetta huomioida eri työn muodoista saatavia tuloja yhdessä työttömyysturvassa. Esitetty toteutustapa jää kuitenkin erittäin vaikeaselkoiseksi ja säilyttää keskeiset työttömyysturvaan pääsyn esteet. Se myös vahvistaa YEL-vakuuttamisen alarajaan liittyvää kannustinloukkua. Emme pidä esitystä tällaisenaan riittävänä ratkaisuna monimuotoisen työn työttömyysturvaan.

Luonnokseen on tehty parannuksia mutta kaikki keskeiset ongelmat säilyvät

Lausuntopalautteen perusteella esitykseen on lisätty mahdollisuuksia saada ansiopäivärahaa palkansaajan tai yrittäjän työssäoloehdon perusteella, vaikka yhdistelmävakuutuksen ehdot eivät täyttyisi. Myös vakuutusmuotojen välisiä siirtymiä on parannettu. Vakuutustulon muuttamista vain kerran vuodessa koskeva rajoitus on poistettu. Apurahan ja perhehoitopalkkion sovittelua koskevien muutosten ajoitusta on siirretty vuoteen 2029. Nämä ovat perusteltuja ja kannatettavia parannuksia kevään luonnokseen.

Lopullinen esitys on siten teknisesti kevään luonnosta parempi. Lausuntokierroksella esiin nostettuja rakenteellisia ongelmia ei kuitenkaan ole ratkaistu. Useat lausunnonantajat edellyttivät työvoimapoliittisen arvioinnin kehittämistä, ja osa vaati vakuuttamisen perustamista yhdenmukaisesti todellisiin tuloihin. Lisäksi useimmissa lausunnoissa kiinnitettiin huomiota vakuutuksen monimutkaisuuteen ja korkeiden jäsenmaksujen riskiin. Tekniset muutokset parantavat esityksen yksityiskohtia, mutta työttömyysturvaan pääsyn esteet, vakuutuksen monimutkaisuus ja pienituloisten maksurasitukseen liittyvät ongelmat jäävät ratkaisematta.

Yrittäjän pääsy työttömyysturvaan jää edelleen epävarmaksi

Yhdistelmävakuutus voi auttaa työssäoloehdon täyttämisessä ja korottaa etuuden laskentaperustetta. Se ei kuitenkaan muuta yritystoiminnan tai omassa työssä työllistymisen pää- ja sivutoimisuuden arvioinnin sääntöjä. Henkilö voi siis maksaa kassan jäsenmaksuja ja täyttää työssäoloehdon mutta jäädä ilman etuutta kielteisen työvoimapoliittisen arvion vuoksi.

Mikro- ja yksinyrittäjät ry saa viikoittain yhteydenottoja ihmisiltä, joiden työttömyysturva on evätty kokonaan yrittäjyyden tai omassa työssä työllistymisen perusteella. Erityisesti luovilla aloilla sekä palvelu- ja hyvinvointialoilla ammattitaidon ylläpitäminen, yrityksen olemassaolo, toimeksiantojen etsiminen tai palvelun tai tuotteen pitäminen esillä myyntikatalogissa voivat johtaa tulkintaan, että henkilö työllistyy edelleen päätoimisesti. Tällöin oikeus työttömyysetuuteen voi estyä, vaikka asiakkaat ja toimeksiannot olisivat loppuneet kokonaan, toiminnasta ei saataisi lainkaan tuloja ja henkilö olisi tosiasiallisesti ja sataprosenttisesti työmarkkinoiden käytössä. Näiden ihmisten kannalta keskeinen ongelma on oikeus työttömyysturvaan ylipäätään. Yhdistelmävakuutus ei poista tätä estettä eikä edes yritä korjata sitä.

Hallituksen esityksessä viitataan keväällä 2026 tehtyyn selvitykseen ja KEHA-keskukselle annettuihin suosituksiin soveltamiskäytännön kehittämisestä. Tämä on tarpeellista, mutta esityksessä ei millään tavoin osoiteta, miten suositukset ratkaisevat käytännön ongelmat. Suositusten vaikutuksista etuuspäätöksiin tulisi edellyttää konkreettista tietoa ja arvioida sen perusteella myös työttömyysturvalainsäädännön muutostarve.

Uudistuksesta viestittäessä on tehtävä yksiselitteisen selväksi, ettei yhdistelmävakuutus muuta yrittäjyyden tai omassa työssä työllistymisen työvoimapoliittisia edellytyksiä. Se voi auttaa työssäoloehdon täyttämisessä ja parantaa ansiopäivärahan tasoa, mutta se ei poista päätoimiseksi katsottuun toimintaan liittyvää etuuden estettä. Yhdistelmävakuutukseen liittyminen, jäsenmaksujen maksaminen ja työssäoloehdon täyttäminen eivät siten takaa oikeutta työttömyysetuuteen. Ihmisille ei saa syntyä harhaanjohtavaa käsitystä siitä, että vakuutus korjaisi nämä työttömyysturvaan pääsyn ongelmat. Tämä tieto on annettava ymmärrettävästi jo ennen vakuutukseen liittymistä.

Ehtojen monimutkaisuus heikentää turvan käytettävyyttä merkittävästi

Yhdistelmävakuutuksen ottaminen edellyttää henkilöltä huomattavasti enemmän kuin vain päätöstä liittyä työttömyyskassaan. Hänen pitäisi ymmärtää useita toisistaan erillisiä ehtoja ja ennakoida niiden täyttymistä tilanteessa, jossa tulevien töiden määrä, tulot ja sopimusmuodot ja työn oikeudellinen asema eivät välttämättä ole edes hänen päätettävissään. Arvioidakseen vakuutuksen hyötyä ja kustannuksia henkilön on selvitettävä ainakin seuraavat asiat:

- Mitä hänen tuloistaan voidaan vakuuttaa ja millä perusteella? Palkkatulo, YEL- tai MYEL-työtulo, ilman eläkevakuutusta ilmoitettava yritystulo ja työkorvaus eivät määräydy samalla tavalla. Yrittäjän todellinen ansiotulo voi poiketa olennaisesti vakuutuksessa huomioitavasta tulosta.
- Mikä vakuutustulo hänen tulee ilmoittaa kassalle? Pienituloisen YEL-vakuutetun perusteena on vahvistettu YEL-työtulo. Ilman eläkevakuutusta toimivan yrittäjän vakuutettava yritystulo on vähintään 1 200 euroa vuodessa ja enintään YEL-vakuuttamisen alaraja vähennettynä 1 200 eurolla. Henkilön on ymmärrettävä myös, miten eläkevakuutuksen alkaminen tai työtulon muuttuminen vaikuttaa yhdistelmävakuutukseen.
- Mitkä kuukaudet kerryttävät työssäoloehtoa? Palkan ja muiden vakuutettavien tulojen on yhdessä saavutettava kuukausittainen tuloraja, joka on esityksessä 930 euroa vuoden 2025 tasossa. Todellisten tulojen yhteenlaskeminen ei yksin riitä: henkilön on ymmärrettävä, miten esimerkiksi vuotuinen YEL-työtulo kohdistetaan kuukausille ja mille kuukaudelle palkka luetaan. Yhdistelmävakuutuksessa ei kerry puolikkaita työssäoloehtokuukausia.
- Kertyvätkö tarvittavat kuukaudet määräajassa? Etuuden saaminen edellyttää vähintään 12 kuukauden vakuutettuna oloa yhdistelmävakuutuksessa ja 12 työssäoloehtokuukautta 28 kuukauden tarkastelujaksolla. Kassaan liittymisestä kulunut vuosi ei siis itsessään tarkoita työssäoloehdon täyttymistä.
- Kertyykö riittävästi tuloa myös toisesta tulolähteestä? Työssäoloehtoon luettavien kuukausien aikana on kerryttävä yhteensä vähintään 1 200 euroa toisesta tulolähteestä: palkkatyötä pääasiallisesti tekevällä vakuutettavaa yrittäjätuloa ja yrittäjänä pääasiallisesti toimivalla palkkatuloa. Tämä on eri ehto kuin ilman eläkevakuutusta ilmoitettavan yritystulon 1 200 euron vuotuinen vähimmäismäärä. Kyse ei myöskään ole joka kuukausi täytettävästä vaatimuksesta.
- Paljonko vakuutus maksaa ja mitä lisäturvaa maksulla saa? Henkilön on arvioitava palkka- ja yrittäjäosaan kohdistuvat kassamaksut, mahdolliset eläkevakuutusmaksut sekä yhdistelmävakuutuksen tuoma lisähyöty verrattuna nykyiseen turvaansa. Hänen on myös

selvitettävä, voiko hän saada etuutta palkansaajan tai yrittäjän työssäoloehdon perusteella, jos yhdistelmävakuutuksen ehdot eivät täyty.

- Onko hänellä työttömyyden alkaessa oikeus etuuteen? Vaikka kaikki edellä mainitut vakuuttamisen ja työssäoloehdon vaatimukset täyttyisivät, yritystoiminnan tai omassa työssä työllistymisen työvoimapoliittinen arvio voi edelleen estää etuuden saamisen.

Nämä ehdot pitäisi pystyä ymmärtämään ja niiden täyttymistä ennakoimaan jo ennen, kun henkilö päättää maksulliseen vakuutukseen liittymisestä. Epäsäännöllisesti työllistyvä ei kuitenkaan voi tietää, kuinka paljon palkkatyötä tai yrittäjätoimeksiantoja hän saa seuraavien vuosien aikana tai millä sopimusmuodolla työtä tarjotaan. Vaarana on, että henkilö maksaa vakuutuksesta pitkäänkin mutta huomaa vasta työttömyyden alkaessa, ettei se tuota hänen odottamaansa turvaa.

Jo ennen näiden ehtojen arvioimista henkilön pitäisi ylipäätään tietää, katsotaanko hänen tekemänsä työ palkkatyöksi vai yrittäjätyöksi. Alustatyössä ja erilaisissa freelancer- ja toimeksiantosuhteissa tämä ei aina ole selvää edes työn teettäjälle tai viranomaisille. Työn oikeudellinen luokittelu voi myös muuttua viranomais- tai tuomioistuinratkaisun seurauksena, vaikka itse työ ja siitä saatu korvaus pysyisivät samoina. Henkilö tietää, mitä hän on työllään ansainnut, mutta häneltä ei voida kohtuudella edellyttää vaikeiden oikeudellisten rajanvetojen ratkaisemista tai tulevien tulkintojen ennakoimista vakuutusta valitessaan.

Uudenlaista työelämää varten laadittavan lainsäädännön pitäisi ottaa nämä tilanteet lähtökohtaisesti huomioon. Todelliset työstä saatavat tulot ovat yksilölle ymmärrettävä vakuuttamisen perusta myös silloin, kun työn oikeudellinen asema on epäselvä. Esityksessä tulisi selventää, kuka ratkaisee vakuuttamiseen vaikuttavat rajanvetotilanteet ja miten henkilön turva varmistetaan, jos työn luokittelu muuttuu jälkikäteen. Tulkinnan epävarmuutta ja sen taloudellisia seurauksia ei pidä jättää vakuutetun kannettavaksi eikä vaikeiden rajanvetojen ratkaisemista yksittäisten kassojen varaan ilman selkeitä sääntöjä.

Miksi samasta työstä saatavat tulot vakuutetaan eri perusteilla?

Esitys kohtelee työstä saatavia tuloja eri tavoin: palkansaajan vakuutuksen perusteena on todellinen palkka, YEL-vakuutetulla arvio työpanoksen arvosta ja eläkevakuutuksen ulkopuolella toimivalla yrittäjällä kassalle ilmoitettu yritystulo erillisten rajojen sisällä. Samankaltaisesta työstä saman verran ansaitsevien vakuutustulo ja maksurasitus voivat siten poiketa olennaisesti toisistaan. Tämä ei ole yhdenvertaista eikä oikeudenmukaista.

Myös YEL- ja MYEL-vakuutettujen välillä on merkittävä ero. Molempien vahvistettu työtulo otetaan yhdistelmävakuutuksen perusteeksi, mutta esimerkiksi apurahansaajan MYEL-työtulo perustuu työskentelyapurahaan kulujen vähentämisen jälkeen. Lisäksi pienituloisen MYEL-maksuprosentti on YEL-maksuprosenttia alempi. Saman vakuutustulon saavuttaminen edellyttää näin erilaista maksurasitusta eri eläkevakuutusjärjestelmissä.

Mielestämme yhdistelmävakuutuksen tuloperustaa ei ole tarkoituksenmukaista eikä järkevää ratkaista erillään YEL-uudistuksesta. Katsomme, että uudistukset tulisi sovittaa yhteen ennen yhdistelmävakuutuksen käyttöönottoa ja ottaa vakuuttamisen yhteiseksi lähtökohdaksi todelliset työstä saatavat tulot, mukaan lukien verovapaat työskentelyapurahat. Tämä tekisi vakuuttamisen perusteista ymmärrettävämpiä ja vähentäisi työn tekemisen muotoon sidottuja eroja.

YELin alarajaan liittyvä kannustinloukku vahvistuu

Esitys mahdollistaa yritystulon vakuuttamisen myös ilman YEL-vakuutusta. Tällöin vakuutettava vuositulo on vähintään 1 200 euroa ja enintään YEL-vakuuttamisen alaraja vähennettynä 1 200 eurolla: vuoden 2026 luvuilla enimmäismäärä olisi 8 223,09 euroa vuodessa. YEL-vakuutetulla yhdistelmävakuutuksen tuloperuste

on pienillä työtuloilla koko vahvistettu YEL-työtulo. Molemmat maksavat kassan jäsenmaksuja, mutta vain YEL-vakuutettu maksaa lisäksi YEL-maksun.

Esimerkki: kaksi musiikinopettajaa tekee samaa tuntiopetustyötä yksityisissä opistoissa sekä palkansaajana että yrittäjänä. Molemmat ansaitsevat yhteensä 1 500 euroa kuukaudessa. Opettaja 1 saa palkkaa 800 euroa ja yrittäjätyöstä 700 euroa. Opettaja 2 saa palkkaa 700 euroa ja yrittäjätyöstä 800 euroa. Yrittäjätyöstä saatavalla tulolla tarkoitetaan tässä asiakkaiden maksamista korvauksista yritystoiminnan kulujen jälkeen jäävää tuloa, ennen henkilökohtaisia veroja ja vakuutusmaksuja.

Esimerkissä ensimmäisen opettajan yrittäjätyöpanoksen arvo jää YEL-vakuuttamisvelvollisuuden alapuolelle. Toisen opettajan työpanoksen harkinnanvarainen arvo ylittää juuri rajan, ja hänellä on vähimmäistasoinen YEL-vakuutus. YEL-vakuutus ei määräydy todellisten tulojen mukaan.

Yhdistelmävakuutuksessa heidän yrittäjätyönsä huomioidaan eri perusteilla:

- Opettaja 1 ilmoittaa kassalle vakuutettavaksi yritystuloksi 8 000 euroa vuodessa. Tämä on valittu määrä, joka mahtuu ilman eläkevakuutusta vakuutettavan yritystulon rajoihin vuoden 2026 luvuilla. Kuukautta kohti vakuutustuloa tulee 8 000 ÷ 12 = 666,67 euroa, vaikka hänen todellinen yrittäjätulonsa on 700 euroa kuukaudessa.
- Opettaja 2 yrittäjäosan vakuutustuloksi tulee hänelle eläkeyhtiön vahvistama vähimmäis-YEL-työtulo, 9 423,09 euroa vuodessa. Kuukautta kohti tämä on 9 423,09 ÷ 12 = 785,26 euroa, vaikka hänen todellinen yrittäjätulonsa on 800 euroa kuukaudessa.

Laskelmassa oletetaan, että työskentely ja vakuuttaminen jatkuvat koko vuoden.

Tulot ja vakuutusmaksut	**Opettaja 1**	**Opettaja 2**
Todellinen palkkatulo kuukaudessa	800 €	700 €
Todellinen yrittäjätulo kuukaudessa ennen vakuutusmaksuja	700 €	800 €
Todelliset tulot yhteensä kuukaudessa	1 500 €	1 500 €
Yrittäjäosan vuotuinen vakuutustulo	8 000 €	9 423,09 €
Yrittäjäosan vakuutustulo kuukautta kohti	666,67 €	785,26 €
Palkka ja yrittäjäosan vakuutustulo yhteensä kuukaudessa	1 466,67 €	1 485,26 €
YEL-maksu kuukaudessa kassan jäsenmaksujen lisäksi	0 €	191,60 €

Todelliset kokonaistulot ovat opettajilla siis samat, mutta vakuutuksessa huomioitavien tulojen laskennallinen ero on vain 18,59 euroa kuukaudessa: opettaja 1 kohdalla 800 + 666,67 = 1 466,67 euroa ja opettaja 2 kohdalla 700 + 785,26 = 1 485,26 euroa.

Tästä lähes samasta vakuutuksessa huomioitavasta tulotasosta huolimatta opettaja 2 maksaa kassan jäsenmaksujen lisäksi noin 192 euroa kuukaudessa YEL-maksua. Molemmat maksavat yhdistelmäkassan jäsenmaksuja, joiden tulevaa tasoa ei vielä tiedetä. YEL rahoittaa myös eläkettä ja muuta sosiaaliturvaa, mutta pienituloisen kuukausittaisen maksukyvyn kannalta kustannusero on huomattava.

YELin ulkopuolelle jäävä opettaja voi myös tosiasiassa ansaita yrittäjätyöstään enemmän kuin YEL-vakuutettu opettaja, koska YEL-vakuuttamisvelvollisuuden raja koskee arvioitua työpanoksen arvoa eikä

suoraan todellisia ansiotuloja. Vakuutusmaksujen rasitus ei siten välttämättä seuraa henkilöiden todellista tulotasoa.

Laskelma havainnollistaa esitettyä mallia vuoden 2026 YEL-rajalla ja 24,4 prosentin YEL-maksulla, ilman aloittajan alennusta tai verovähennystä.

Arvioimme, että mahdollisuus saada lähellä vähimmäis-YELiä oleva yhdistelmävakuutuksen tuloperuste ilman YEL-maksua vahvistaa selvästi kannustinta pysyä YEL-vakuuttamisen alarajan alapuolella. Kyse on jo nykyisin tunnistetusta ongelmasta ja kannustinloukusta, jota myös Mikroyritysbarometrin tulokset osoittavat. Esityksessä ei ole arvioitu, kuinka paljon yhdistelmävakuutus vahvistaisi tätä kannustinta.

Mikroyritysbarometri osoittaa työttömyysturvaan pääsyn ja maksurasituksen merkityksen

Syksyn 2026 Mikroyritysbarometriin vastasi 1 064 henkilöä. Vastaajista 31 prosenttia kertoi pyrkineensä jäämään YEL-vakuuttamisen alarajan alapuolelle välttääkseen maksut. Kasvua tai työntekoa oli tästä syystä rajoittanut 23 prosenttia, ja 22 prosentille vähimmäismaksu oli aiheuttanut taloudellisia vaikeuksia. YEL-alarajan vaikutus työntekoon ja yrittäjien käyttäytymiseen näkyy siten jo nykyisessä järjestelmässä.

Yhdistelmävakuutuksen käyttöönottoa kannatti 68 prosenttia vastaajista. Samalla 77 prosenttia piti kuitenkin yrittäjien yleistä pääsyä työttömyysturvaan tärkeämpänä kuin ansiosidonnaista turvaa, ja 89 prosenttia kannatti oikeutta työttömyysturvaan ilman yrityksen ja koko toiminnan lopettamista silloin, kun tuloja ei ole.

Korkeampaa kassan jäsenmaksua paremman ja laajemman vakuutuksen saamiseksi oli valmis maksamaan vain 35 prosenttia vastaajista. Vastaajista 44 prosenttia valitsi vaihtoehdon En osaa sanoa / Ei koske minua.

Yhdistelmävakuutuksen tavoitteen kannatus ei siis sellaisenaan osoita valmiutta maksaa esitetyn kaltaisesta vakuutuksesta. Tulokset korostavat selvästi tarvetta ratkaista ensin etuusoikeuteen ja vakuuttamisen maksurasitukseen liittyvät ongelmat.

Mikroyritysbarometrin tutkimusraportit ja yhteenvedot ovat ladattavissa osoitteessa https://www.mikrojayksinyrittajat.fi/mikroyritysbarometri. Yhdistelmävakuutusta ja työttömyysturvaa koskevat tulokset löytyvät syksyn 2026 tutkimusraportin dioista 77–78 ja 81.

Maksukyky ja sukupuolten tasa-arvo on arvioitava käytännössä

Yhdistelmävakuutuksen jäsenmaksussa erotetaan palkkatulon ja yrittäjätulon vakuuttamiseen kohdistuvat maksut. Yrittäjäosan maksun perusteeksi säädetään vakuutettu tulo. Tulevien kassojen maksutasoa ei ole vielä vahvistettu, mutta pienituloisen YEL-vakuutetun maksettavaksi tulevat sekä eläkevakuutusmaksu että kassan jäsenmaksut. Näiden yhteistä vaikutusta käytettävissä oleviin tuloihin on arvioitava suhteessa vakuutuksen tuomaan lisäturvaan ja etuuden saamisen edellytyksiin. Pelkkä laskennallisen päivärahan nousu ei osoita vakuutuksen olevan pienituloiselle käyttökelpoinen.

Maksukyky on myös sukupuolten tasa-arvoa koskeva kysymys. Syksyn Mikroyritysbarometrissä päätoimisista yrittäjistä, jotka ilmoittivat bruttotulonsa, alle 20 000 euroa vuodessa ansaitsi naisista 40,8 prosenttia ja miehistä 30,7 prosenttia. Yksinyrittäjistä vastaava osuus oli 46,6 prosenttia. Pienituloisuuteen liittyvät vakuuttamisen esteet voivat siten kohdistua eri tavoin naisiin ja miehiin sekä eri yrittäjäryhmiin.

Nämä luvut eivät yksin osoita esityksen sukupuolivaikutusta, mutta ne perustelevat tarvetta täydentää vaikutusarviointia. Olennaista on selvittää, kenellä on käytännössä varaa vakuutukseen ja ketkä voivat sen perusteella saada etuutta. Muodollisesti samat säännöt eivät takaa yhdenvertaista mahdollisuutta turvaan, eikä pirstaleinen työ tai yrittäjänä tehtävä toimeksianto aina ole henkilön oma valinta.

Mikroyritysbarometrin tutkimusraportit ja yhteenvedot ovat ladattavissa osoitteessa https://www.mikrojayksinyrittajat.fi/mikroyritysbarometri. Tulovertailussa käytetyt tulokset löytyvät MYRYn yhteenvetoesityksen dioista 10–11.

Mikro- **ja yksinyrittäjät ry:n keskeiset huomiot**

Haluamme nostaa työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan huomioon erityisesti seuraavat esityksen toimivuutta ja yhdenvertaisuutta koskevat huolet:

- Yhdistelmävakuutus ei poista keskeisiä työvoimapoliittisia esteitä. Jäsenmaksujen maksaminen ja työssäoloehdon täyttäminen eivät takaa etuuden saamista. Tästä on viestittävä selvästi, jotta vakuutukseen ei liity perusteettomia odotuksia.
- Vakuutuksen monimutkaisuus ja erilaiset tuloperusteet vaikeuttavat sen käyttöä merkittävästi. Pirstaleisessa työelämässä toimivalta edellytetään vaikeiden oikeudellisten rajanvetojen ymmärtämistä, hankalien laskukaavojen soveltamista ja tulevien töiden ennakoimista. Pidämme todellisia työstä saatavia tuloja selvästi ymmärrettävämpänä ja yhdenvertaisempana vakuuttamisen lähtökohtana. Tuloperusta olisi perusteltua ratkaista yhdessä YEL-uudistuksen kanssa.
- YEL-alarajan kannustinloukku voi vahvistua. Lähes saman yhdistelmävakuutuksen tuloperusteen voi saavuttaa olennaisesti erilaisella maksurasituksella riippuen eläkevakuuttamisesta.
- Pienituloisten maksukyky ja turvan tosiasiallinen saavutettavuus jäävät epäselviksi. Eläkevakuutusmaksujen ja kassamaksujen kokonaisrasitusta sekä etuusoikeuden toteutumista olisi arvioitava tulotason, sukupuolen ja työn muodon mukaan. Jos esitys hyväksytään, seurannassa olisi huomioitava myös vakuutuksesta maksaneet henkilöt, jotka jäävät ilman etuutta.

Keskeinen huolemme on, että uudistus tarjoaa muodollisen mahdollisuuden vakuuttamiseen mutta jättää heikoimmassa asemassa olevien käytännön turvan puutteelliseksi. Monimuotoisen työn työttömyysturvan kehittämisessä ratkaisevaa on, voiko ihminen toimeentulonsa katketessa saada turvaa ymmärrettävin ehdoin ja maksukykynsä mukaisesti.

Kunnioittavasti

Mikro- ja yksinyrittäjät ry (MYRY)
Liisa Hanén
Toiminnanjohtaja

Lähteet: MYRYn yhdistelmävakuutuksen lausunto 30.3.2026; Mikroyritysbarometri 9/2026, tutkimusraportti, diat 77–78 ja 81; Mikroyritysbarometri syyskuu 2026, yhteenveto ja pääkohdat tutkimustuloksista, diat 10–11. Mikroyritysbarometri on Mikro- ja yksinyrittäjät ry, Oulun yliopiston Mikroyrittäjyyskeskus MicroENTREn ja Iro Researchin yhteistyössä toteuttama valtakunnallinen kyselytutkimus.

Lisäksi on käytetty Eläketurvakeskuksen YEL-vakuuttamista ja Melan apurahansaajien vakuuttamista koskevia tietoja.